

Geloof

Author(s)

van Bussel, Geert-Jan

Publication date

2017

Document Version

Final published version

Published in

IP: Vakblad voor Informatieprofessionals

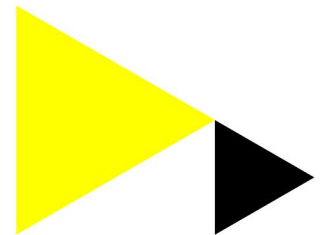
License

Unspecified

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):

van Bussel, G.-J. (2017). Geloof. *IP: Vakblad voor Informatieprofessionals*, 2017(3), 24.
<https://informatieprofessional.nl/2017/04/column-geloof/>

General rights

It is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), other than for strictly personal, individual use, unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

Disclaimer/Complaints regulations

If you believe that digital publication of certain material infringes any of your rights or (privacy) interests, please let the Library know, stating your reasons. In case of a legitimate complaint, the Library will make the material inaccessible and/or remove it from the website. Please contact the library: <https://www.amsterdamuas.com/library/contact/questions>, or send a letter to: University Library (Library of the University of Amsterdam and Amsterdam University of Applied Sciences), Secretariat, Singel 425, 1012 WP Amsterdam, The Netherlands. You will be contacted as soon as possible.

Geert-Jan van Bussel

COLUMN

Geloof

'There are facts, and there are beliefs, and there are things you want so badly to believe that they become as facts to you'.

Julie Beck, een redacteur van *The Atlantic*, ging op 13 maart in op het verschijnsel dat 'geloven dat

iets waar is' een belangrijke rol speelt bij de ontkenning van 'undeniable facts'. In de psychologie wordt dat cognitieve dissonantie genoemd, de spanning die ontstaat bij het horen van feiten of opvattingen of het vertonen van gedrag, strijdig met eigen overtuigingen, waarden en normen.

De sociaal-psycholoog Leon Festinger beschreef dit verschijnsel, samen met zijn collega's Henry Riecken en Stanley Schachter, al in 1957 in *When Prophecy Fails*. Dat boek begint met de regel dat 'A man with a conviction is a hard man to change. Tell him you disagree and he turns away. Show him facts or figures and he questions your sources. Appeal to logic and he fails to see your point'.

Sociale media maken het verschijnsel endemisch omdat we alleen berichten zien die aansluiten bij wat we denken, voelen en accepteren. We willen geen berichten zien of horen waar we het bij voorbaat niet mee eens zijn. De psycholoog Tom Gilovich stelt dat het de menselijke wil is die bepaalt of iets als informatie kan worden geaccepteerd. Als het niet past bij persoonlijke overtuigingen wordt het genegeerd, zeker als de communities waartoe je behoort of wilt behoren dat ook doen.

Het woord van het jaar 2016 is volgens

'Voor mij zal het woord van het jaar 2017 'informatie-isolationisme' zijn'

Geert-Jan van Bussel is ondernemer en lector Digital Archiving & Compliance bij de Hogeschool van Amsterdam

Oxford Dictionaries 'post-truth', de waarheid van objectieve informatie kan worden ontkend als emotie en persoonlijke overtuiging aangeven dat het niet waar is. Informatie wordt tot wat de dogma's van sociale groepen willen dat het is. Hoe intelligenter, hoe gevoeliger iemand is in dit soort gedrag te vervallen omdat beter kan worden bere-

neerd waarom objectief juiste informatie subjectief toch onjuist is. Het geloof hééft (ondanks alles) gelijk. Het gaat in tegen alles wat de Verlichting ons heeft geleerd, waardoor een van de pijlers van de Westerse beschaving begint te scheuren.

Objectief onderzoek wordt eigenlijk onmogelijk. Want een onpartijdige aanpak is *altijd* tegen het zere been van de aanhangers van de standpunten, meningen en overtuigingen die worden besproken en die elk denken dat hun informatie beter, objectief en waar is. Binnen het sociaal-psychologische krachtenveld van de 'post-truth'-tijd zijn we de waarheid voorbij. Juistheid of onjuistheid van informatie speelt geen enkele rol. Het gaat om de subjectieve waardering daarvan binnen de dogma's van de communities waartoe we behoren.

Het is de globale adoptie van de Nederlandse Verzuiling, waarbinnen de 'eigen waarheid' van informatie bepaald werd op basis van het *geloof* (normen, waarden en dogma's) van de maatschappelijke 'zuil' waartoe men behoorde. Het isolationisme van de huidige *geloven* gaat gevolgen hebben voor het denken over informatie.

Voor mij zal het woord van het jaar 2017 'informatie-isolationisme' zijn. <